ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/21/3581

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	15.12.2021 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	03.11.2021
Teabevaldaja	Transpordiamet aadress: Valge 4, 11413 Tallinn e-posti aadress: info@transpordiamet.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxx.xxxxx@eesti.ee

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 2 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 3 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
Kuna antud juhul ei ole teabenõudele vastatud, siis tuleb Transpordiametil vaide esitaja 25.10.2021 esitatud teabenõue läbi vaadata ja vastata teabenõudele. Kui Transpordiametil puuduvad vaide esitaja soovitud dokumendid, siis keelduda selgelt teabenõude täitmisest.
3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 28. detsember 2021.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 25.10.2021 esitas vaide esitaja Transpordiametile pöördumise, mis sisaldas ka teabenõuet.
2. Samal päeval sai vaide esitaja Transpordiametilt automaatvastuse kirja kättesaamise kohta.
3. Seisuga 03.11.2021 ei olnud Transpordiamet aga vaide esitaja teabenõudele vastanud ning vaide esitaja esitas tähtaegselt teabenõudele vastamata jätmise osas vaide
4. Kuna vaides esinesid puudused andis Andmekaitse Inspektsioon 04.11.2021 vaide esitajale tähtaja vaides esinevate puuduste kõrvaldamiseks
5. 05.11.2021 kõrvaldas vaide esitaja vaides esinevad puudused ning inspektsioon võttis vaide menetlusse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Soovin teabenõudele vastust, millise olen esitanud Transpordiametile 25. oktoober 2021.
Teabenõudes palus vaide esitaja *Transpordiametil edastada avaliku teabe seaduse §3 alusel Ternemetsatee nr 2570100 liiklusloenduse andmeid. Edastan veel kord koordinaadid: XY: 6546960.40, 615762.28, BL: 59.045821, 26.017199, kus Ternemetsatee nr 2570100 ei vasta nõuetele ja pole tagatud vee äravool sõiduteelt kõrgema kui 14 cm randiga. Olete viibinud 14.10.2021 Ternemetsatee nr 2570100 järelevalve teostamisel. Palun edastage avaliku teabe seaduse §3 paikvaatluse, mõõteprotokoll/akt koos koordinaatidega, millisel kohas ja millal olete fikseerinud olukorra.*

Transpordi ameti vastuskiri on edastatud 25. oktoober 2021 15:01 koos kinnitusega, et tegemist on automaatvastusega, millega kinnitame Teie kirja kättesaamist. AvTS §18 lg 1 kohaselt teabenõue täidetakse viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Esitasite 05.11.2021 kirjaga nr 2.1-3/21/3581 Transpordiametile järelpärimise seoses vaidemenetlusega. Oma kirjaga palusite Transpordiameti edastada hiljemalt 15. novembriks 2021 vastused järgmistele esitatud küsimustele:

1. Kas Transpordiametil on olemas dokument, mis sisaldab teabenõudja poolt soovitud Ternemetsatee nr 2570100 liiklusloenduse andmeid ning paikvaatluse mõõteprotokolli/akti? Siinkohal on silmas peetud kohalikku teed teeregistri numbriga 2570100 Terni metsa tee.

Transpordiametil ei ole dokumenti, mis sisaldab tee nr 2570100 Terni metsa tee liiklusloenduse andmeid. 25.10.2021 seisuga ei olnud Transpordiametil Terni metsa tee kohta paikvaatluse mõõteprotokolli/akti. Juba enne teabenõude saamist oli Transpordiamet nõude esitanud isikule selgitanud, et Transpordiametil ei ole küsitavaid andmeid. (vt Lisa 1 (e-kiri 25.10.2021 kell 8.22))

2. Juhul, kui Transpordiametil on teabenõudja poolt soovitud dokumendi olemas, siis miks ei väljastatud neid seaduses sätestatud tähtaja jooksul?

Transpordiametil ei olnud teabenõudja poolt soovitud dokumente.

3. Juhul, kui soovitud dokumente ei eksisteeri (ei ole läbi viidud liiklusloendust ega ole koostatud paikvaatluse mõõteprotokolli/akti), siis miks ei keeldutud teabenõude täitmisest seaduses sätestatud tähtaja jooksul ning ei põhjendatud keeldumist?

25.10.2021 kell 8.22 teavitas Transpordiameti järelevalvespetsialist Xxxxx Xxxxx ekirjaga Eraisikut, et liiklusloenduse andmed saab küsida tee omanikult (Järva vallalt). Samuti teavitati pöördujat, et akti ei ole koostatud. Teabenõue tuli Transpordiametile 25.10.2021 kell 14.58. 26.10.2021 kell 8.33 e-kirjaga selgitas Transpordiamet veelkord pöördujale, et Transpordiamet ei korralda liiklusloendust kohalikul teel. 26.10.2021 kell 11.10 selgitas Transpordiamet pöördujale, et peenravalli kõrgust ei ole fikseeritud. Lisatud kirjavahetus Transpordiameti ja Eraisiku vahel. (vt Lisa 1).

4. Juhul kui Transpordiamet on vahepeal siiski teabenõudele vastanud, siis palun edastada Andmekaitse Inspektsioonile koopia vaide esitajale edastatud vastusest.

Transpordiamet ei ole 25.10.2021 esitatud teabenõudele vastanud, kuna enne ametlikku teabenõude esitamist olime isikule vastanud, et meil ei ole tema poolt soovitud andmeid.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave, mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

AvTS § 5 lg 1 p-st 1 tulenevalt on teabevaldajateks riigi ja kohaliku omavalitsuse asutused. Seega on ka Transpordiamet teabevaldajaks AvTS § 5 lg 1 p 1 mõttes, kellel on kohustus teabenõuetele vastata.

AvTS § 18 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Juhud, millal teabevaldaja võib keelduda teabenõude täitmisest on ära toodud AvTS §-s 23. Nii näiteks võib teabevaldaja keelduda teabenõude täitmisest kui samale teabenõudjale on taotletav teave juba antud ja teabenõudja ei põhjenda vajadust saada teavet teistkordselt. Seadus ei anna võimalust jätta teabenõudele lihtsalt vastamata.

Antud juhul on vaide esitaja edastanud 25.10.2021 kell 14:58 Transpordiameti üldisele meiliaadressile ja Xxxx Xxxxx meiliaadressile pöördumise, mis oli pealkirjastatud „Teabenõue“. Oma teabenõudes palus vaide esitaja edastada Terne metsa tee nr 2570100 liiklusloenduse andmed ja 14.10.2021 järelevalve teostamise paikvaatluse mõõteprotokoll/akt koos koordinaatidega, millises kohas ja millal olete fikseerinud olukorra.

Vaide esitaja sai ka 25.10.2021 kell 15:01 oma pöördumisele Transpordiametilt automaatvastuse teabenõude kättesaamise kohta. Transpordiameti avalikust dokumendiregistrist võib aru saada, et vaide esitaja teabenõue on registreeritud 26.10.2021 ning vastamise tähtajaks on märgitud 02.11.2021. Dokumendiregistrist ei nähtu, et eelnimetatud teabenõudele oleks vastatud. Et teabenõudele ei ole vastatud seda on kinnitanud ka Transpordiamet oma vastuses inspektsiooni järelepärimisele.

Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on Transpordiamet selgitanud, et Transpordiametil ei ole vaide esitaja poolt soovitud dokumente ning Transpordiamet on seda ka vaide esitajale

selgitanud. Nimelt *25.10.2021 kell 8.22 teavitas Transpordiameti järelevalvespetsialist Xxxx Xxxxx ekirjaga Eraisikut, et liiklusloenduse andmed saab küsida tee omanikult (Järva vallalt). Samuti teavitati pöördujat, et akti ei ole koostatud. Teabenõue tuli Transpordiametile 25.10.2021 kell 14.58. 26.10.2021 kell 8.33 e-kirjaga selgitas Transpordiamet veelkord pöördujale, et Transpordiamet ei korralda liiklusloendust kohalikul teel. 26.10.2021 kell 11.10 selgitas Transpordiamet pöördujale, et peenravalli kõrgust ei ole fikseeritud.*

Kõigepealt juhin Transpordiameti tähelepanu sellele, et teabevaldaja ei saa suunata teabenõudjat teisest asutusest teavet küsima, kui teabenõue on esitatud talle. Nimelt sätestab AvTS § 21 lg 1, et kui teabevaldaja ei valda taotletavat teavet, selgitab ta välja pädeva teabevaldaja ja edastab talle teabenõude viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul, teatades sellest samal ajal teabenõudjale. Seega antud juhul selle asemel, et suunata vaide esitajat Järva vallalt teavet küsima, oleks Transpordiamet pidanud teabenõude edastama loendusandmete väljastamise osas vastamiseks Järva vallale. Samuti tuleb vahet teha ametnikuga peetava pideva kirjavahetuse ja teabenõudele vastamise osas.

Antud juhul on Transpordiamet 25.10.2021 kell 8.22 vaide esitajale selgitanud, et akti vaatluse kohta ei koostata, millest võib küll aru saada, et ilmselt soovitud dokumenti ei ole. Samas ei nähtu vastusest, kas üldse ja millal kõnealune vaatlus on toimunud. Samuti on märgitud, et liiklusloenduse andmeid saate Järva vallalt. Seega juhul, kui Transpordiamet luges eeltoodud selgitustega ka järgnenud teabenõude vastatuks, siis oleks Transpordiametil olnud võimalus keelduda AvTS § 23 lg 2 p 1 alusel teabenõude täitmisest, mida aga antud juhul tehtud ei ole. Nagu juba eelnevalt selgitasin, ei anna seadus võimalust jätta teabenõudele vastamata.

Tõsi, peale teabenõude esitamist on jätkunud kirjavahetus Transpordiameti järelevalvespetsialisti ja vaide esitaja vahel. Nii on Transpordiameti järelevalvespetsialist 26.11.2021 vaide esitajale selgitanud, et ta ei ole peenravalli kõrgust fikseerinud ning liiklusloenduse andmeid saate vallast. Eeltoodud vastus ei sisalda aga teavet protokolli/akti olemasolu kohta ning nagu eelpool märkisin, siis ei näe seadus ette võimalust suunata teabenõudjat teiselt asutuselt teavet küsima. Samuti ei nähtu sellest kirjast, et see oleks vastus vaide esitaja teabenõudele või et sellega loetakse ka teabenõue täidetuks.

Eeltoodust tulenevalt kui ka vaide esitajale on teave järelevalvespetsialistiga peetud kirjavahetuses antud, siis ei tähenda see seda, et teabenõudele kui konkreetsele pöördumisele võiks jätta vastamata. Sellisel juhul tuleb keelduda teabenõude täitmisest ja põhjendada keeldumist. Kuna antud juhul ei ole teabenõudele vastatud, siis tuleb Transpordiametil vaide esitaja 25.10.2021 esitatud teabenõue siiski läbi vaadata ja vastata teabenõudele. Kui Transpordiametil puuduvad vaide esitaja soovitud dokumendid, siis keelduda selgelt teabenõude täitmisest.

Lisaks juhin ka vaide esitaja tähelepanu sellele, et ka vaide esitajal tuleb oma õigusi vaide esitamisel kasutada vastutustundlikult ning mitte ilma asjata raisata asutuste ressursse. Siinkohal pean vajalikuks vaide esitajale selgitada, et seadus ei näe teabenõudele vastamisel ette kindlaid vorminõudeid. Küll aga peab olema teabenõude vastusest üheselt aru saadav, kas teabevaldajal on teabenõudja poolt soovitud dokumendid olemas. Seega ei saa vaide esitamise eesmärgiks olla ainult mittenõuetekohane teabenõudele vastamise vormistamine kui vaide esitajale on arusaadav, et Transpordiametil soovitud dokumente ei ole. Sellisel juhul ei anna soovitud tulemust teabe saamiseks ka vaide esitamine.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel